

Ana, Luka i Mara kanu biti zdravi



Izdavač/Herausgeber:

Prezidij SPÖ-mandatarov iz hrvatskih i mišanojezičnih općin u Gradišću – novembar 2014.

Präsidium der SPÖ-Mandatare aus kroatischen und gemischtsprachigen Gemeinden im Burgenland – November 2014

Sastavile i obdjelale/Zusammenstellung und Bearbeitung:

Silvia Mühlgaszner, Nicole Varga, Birgit Straußberger

Illustracije/Illustrationen:

Jasmine Gabriel

Lektorat:

Mag. Edith Mühlgaszner, MAS

Layout:

Grafik & Design Anton Schlägl

Druck/Tisak: Wograndl, Mattersburg

Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Drage odgojiteljice naših čuvarnic!

U ovom priručniku o temi „Hrana je i dičji posao“ Vam nudjamo pomagalo za svakidanje pedagoško djelovanje.

Podloge se moru hasnovati u vezi s projekti s dicom različne starosti. U ditinstvu svisna prehrana more prepričiti betege/ bolesti naše civilizacije.

U ovoj knjigi morete najti štorice, jačke, pravila za očuvanje zdravlja, djelatne liste, igre u vezi s projekti i slike za pofarbatiti pomoći pri djelovanju.

Materijale su sastavile dvojezične odgojiteljice s mnogo iskustva u dvojezičnom odgoju u čuvarnica Gradišća. Pritom nam je bilo važno, da sastavimo ovu zbirku idejov dvojezično.

Željio Vam i dici, s kom/kojom budete hasnovali/le ove podloge, čuda veselja.



Bgm. Viktor Hergovich - Predsjednik/Vorsitzender

Liebe Kindergartenpädagoginnen/ -pädagogen!

Mit diesem Nachschlagwerk zum Thema „Ernährung ist auch Kindersache“ wollen wir Ihnen einen Behelf für die tägliche pädagogische Arbeit zur Verfügung stellen.



Die Unterlagen können innerhalb eines Projektes mit Kindern verschiedener Altersgruppen verwendet werden. In der Kindheit kann man durch bewusste Ernährung den Zivilisationskrankheiten vorbeugen.

In diesem Werk finden sich Geschichten, Lieder, Regeln für die Erhaltung der Gesundheit, Arbeitsblätter, projektbezogene Spiele, Ausmalbilder die Ihnen bei der Realisierung helfen können.

Die Materialien wurden von zweisprachigen Kindergartenpädagoginnen mit Erfahrung in der zweisprachigen Erziehung in Kindergärten im Burgenland erstellt. Dabei ist es wichtig, diese Ideenbörse auch zweisprachig anzufertigen.

Wir wünschen Ihnen und den Kindern, mit denen Sie diese Unterlagen verwenden werden, viel Freude!

Priča/Povidajka:

Familija Dobrić ide kupovati

Ovo je familija Dobrić: tata, mama, Ana, Luka i Mara.

Familija Dobrić ide kupovati. Ana, Luka i Mara dostanu jednu košaricu. Majka jim da cedulju na koj/kojoj стоји, ča/što neka kupu.

Majka veli:

„Ana, ti kupi jabuku, mrkvu i luk!

Luka, ti kupi četkicu za zube, pastu za zube i sapun!

Mara, ti kupi labdu, reket i obruč!“

Ana, Luka i Mara se veselu i počnu iskati.

Kad su gotovi se pri kasi opet najdu.

Ana veli: „U mojoj košarici je jabuka, mrkva i luk!“

Luka veli: „U mojoj košarici je četkica za zube, pasta za zube i sapun!“

Mara veli: „U mojoj košarici je labda, reket i obruč!“

Majka veli: „To me veseli, da ste sve i našli! Poglejte ča/što imam ja u košarici...“

Majka zame iz košarice škrablju keksov.

Luka gleda čudnovito majku i veli: „Mama, mi smo sve kupili ča/što je zdravo. A ti?“

Ana mu daje pravo: „Keksi nisu zdravi!“

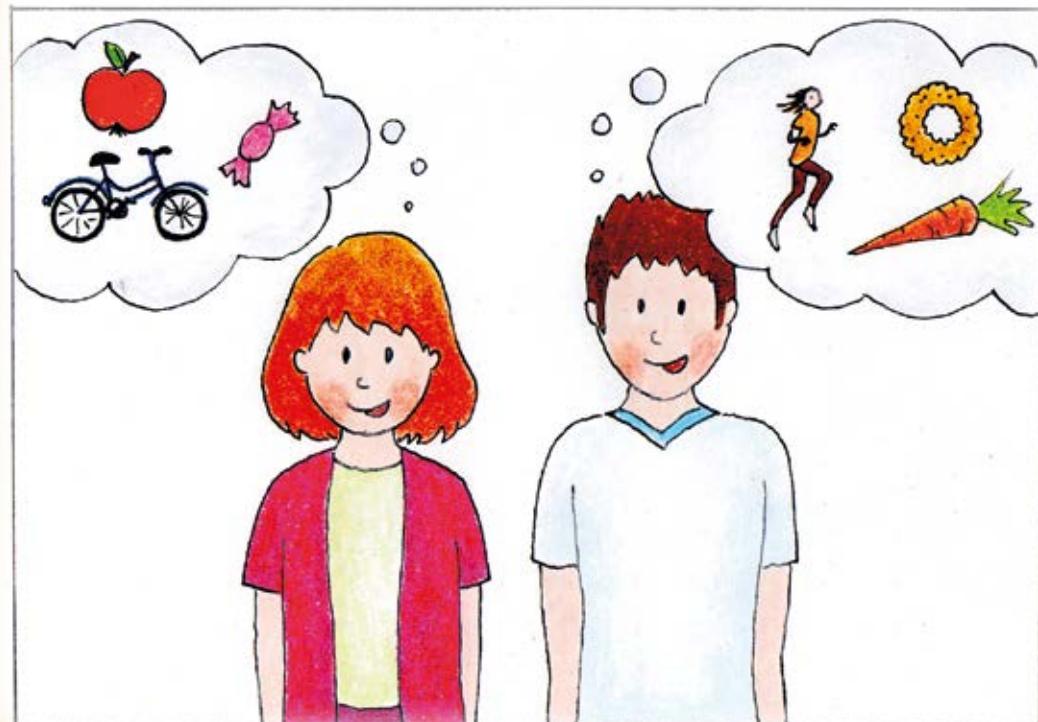
I Mara veli: „Da, slatko nij za zube dobro!“

Majka odgovori: „Dica, vi imate pravo. Sve ča/što ste vi kupili je dobro za naše zdravlje.“

A tata razloži: „Ako svenek zdravo jimo, gledamo na svoje tijelo i se dosta gibljemo, onda smimo nekad jisti i slatkarije.“

Familija Dobrić plati pri kasi, veli „Zbogom!“, i onda se vozu biciklom domom.





Jačka:

"Rock" o zdravlju

m.: L. Maierhofer
t.: S. Mühlgaszner
N. Varga

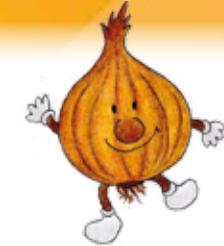
Ref.: Šu - bi - du - a sad ja - ču svi, šu - bi - du - a da zna - mo mi.

Ča je zdra - vo? Ča je do - bro? Reć ču ti po - slu - šaj o - vo.

Šu - bi - du - a sad svi, zdra - vo ži - vi - mo mi.

1. Mr - kva, hru - ška i sa - la - ta, zdra - vi - je su nek čo - ko - la - da.

Šu - bi - du - a sad svi, zdra - vo ži - vi - mo mi.

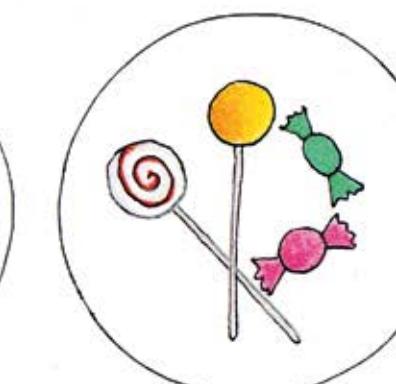
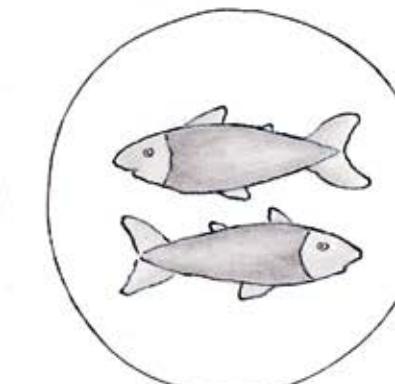
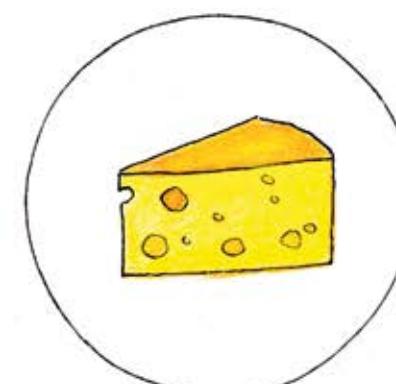
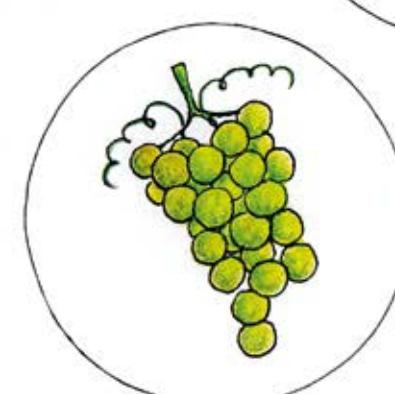
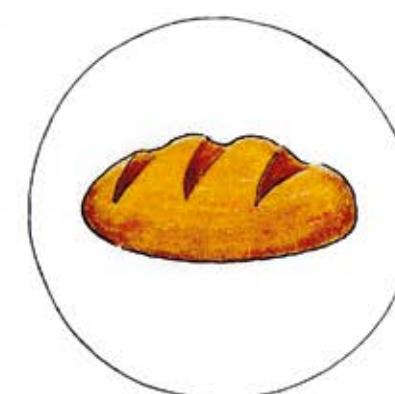
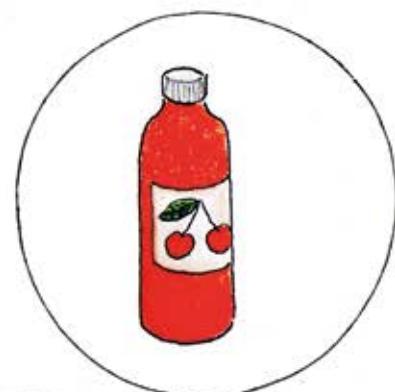
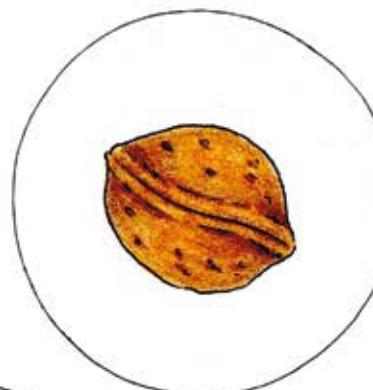
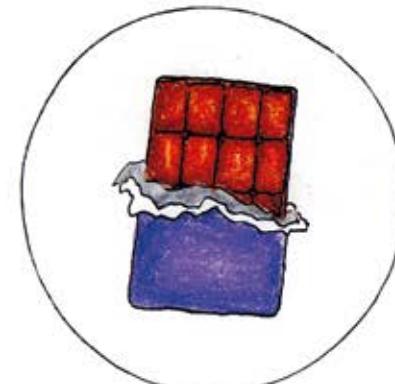
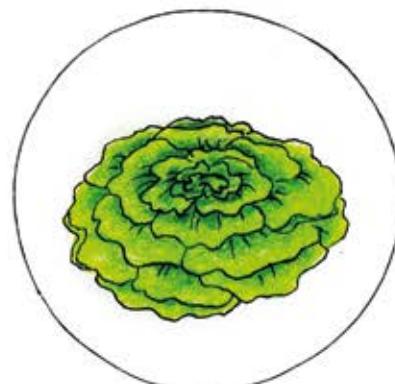
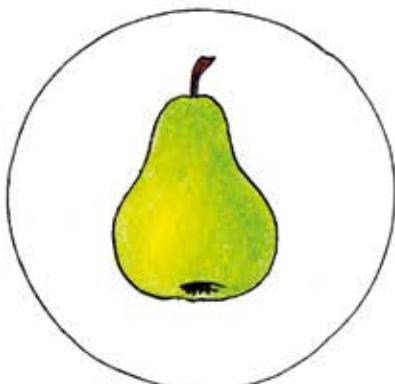
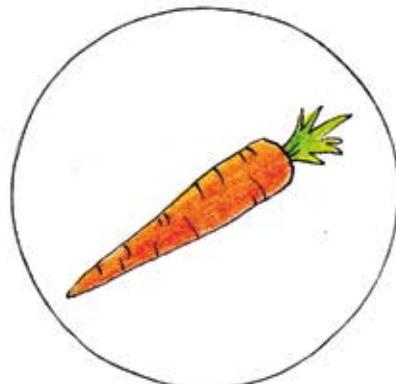


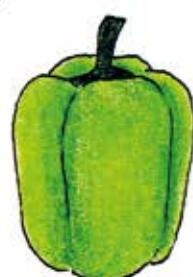
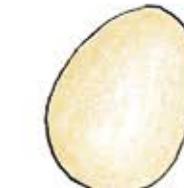
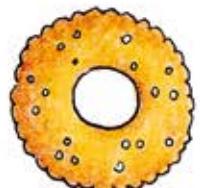
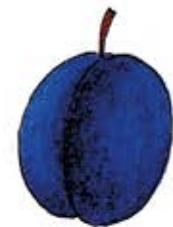
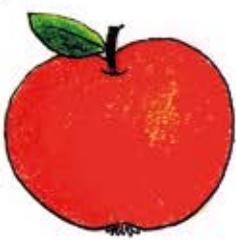
Ref.:

Šubidua sad jaču svi, šubidua da znamo mi.
Ča/Što je zdravo? Ča/Što je dobro?
Reć ču ti poslušaj ovo.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.

1. Mrkva, hruška i salata,
zdravije su nek čokolada.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.
2. Orih, grozje, kruh i mliko,
zdravije su nek sok i vino.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.
3. Voda, sir i dobre ribe,
zdravije su nek slatkarije.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.
4. Jabuka i sliva slatka,
zdravije su nek svaka žvaka.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.
5. Krumpir, riža, čaj i med,
zdravije su nek sladoled.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.
6. Ugorak i luk iz vrta,
zdravije su nek keks i torta.
Šubidua sad svi, zdravo živimo mi.







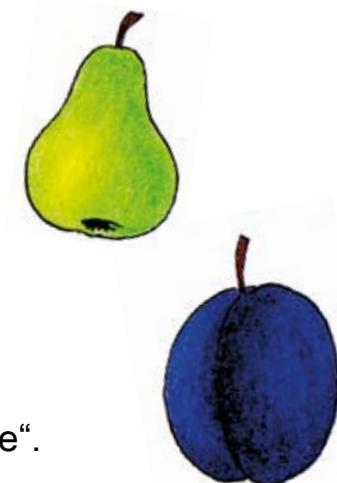
Igra u društvu:

Sadovna/Voćna salata

Dica sidu u krugu na stolci. Svako dite dostane karticu, na koj/kojoj se vidi jedno sadje/voće. Dite si karticu dobro pogleda, zapameti si sadje/voće i vrže karticu pod svoj stolac. Samo jedno dite nima karticu. Ono dite stoji u sredini i imenuje glasno jedno sadje/voće. Dica, ka/koja imaju to sadje/voće na kartici, minjaju mjesto. Dite u sredini si isto mora brzo najti stolac. Gdo na zadnje nima stolac, mora stati u sredini i imenovati novo sadje/voće. Ako dite u sredini veli „sadovna/voćna salata“, moraju sva dica minjati mjesto. Svako dite si opet pogleda karticu pod stolcem i si zapameti novo sadje/voće. Tako ide igra dalje.

Pripravne vježbe za ovu igru:

- uvježbati nove riči – imenovati sadje/voće
- Svako dite dostane jednu karticu. Odgojiteljica veli n.pr. Jabuka, stani se! - sva dica, ka/koja imaju jabuku, se stanu itd.
- Svako dite ima jednu karticu i se predstavi: n.pr. „Ja sam jabuka.“ ili „Ovo je jabuka.“



Druge varijante ove igre:

- Podiliti kartice s povrćem. Sva dica minjaju mjesto, kad se veli „mišano povrće“ ili „povrće“.
- Podiliti kartice s jilom i pilom. Sva dica minjaju mjesto, kad se veli „Dobro račenje!“

Jedes Kind im Sesselkreis bekommt eine Obstkarte und legt sie unter den Sessel. Ein Kind steht in der Mitte (ohne Karte) und nennt laut eine Obstsorte. Die Kinder, die diese Karte unter dem Sessel liegen haben, tauschen schnell die Plätze. Auch das Kind aus der Mitte, versucht einen Platz zu bekommen.

Das Kind, das keinen Platz bekommt, steht nun in der Mitte. Bei der Anweisung „Obstsalat“, tauschen alle Kinder die Plätze.



Didaktična igra:

Zdravo jilo

Pladnji/Tanjiri se vržu tako u sredinu, da su slike shranjene. Onda se govori zbrajalica. Dite smi ta pladanj/tanjir obrnuti, pri kom/kojem na koncu zbrajalice stane. Je to zdravo ili nezdravo za tijelo? Dobio je, gdo ima na koncu najveć zdravoga jila.

Die Teller liegen verdeckt in der Mitte. Dann wird der Auszählreim gemeinsam gesprochen. Es kann auch ein Spielstein zum Auszählen verwendet werden. Der Teller, bei dem man am Ende des Auszählreimes anlangt, darf umgedreht werden. Ist das Essen darauf gesund oder ungesund für meinen Körper? Gewonnen hat, wer die meisten gesunden Speisen gesammelt hat.

Zdravo jilo, zdravo pilo, dobro je, za naše tijelo.

Kako si ovu igru sam/-a napraviš?

Namoljaj ov pladanj na karton! Izriži slike jila i nalipi na svaki pladanj/tanjir jedno jilo.
Na zadnje moreš kartice još laminirati.

Wie stelle ich mein Spiel selber her?

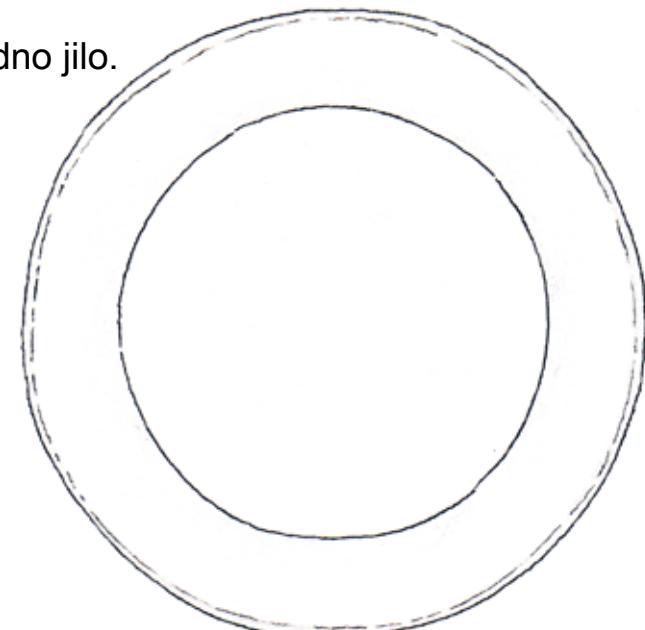
Übertrage die Vorlage des Tellers aus Fotokarton!

Schneide Bilder von Speisen aus und klebe auf jeden Teller eine Speise!

Anschließend kannst du die Teller auch laminieren.

Pjesmica:

Zdravo jilo, zdravo pilo,
Dobro je za naše tijelo.
Tako moremo rasti mi,
da budemo svi veliki!



Jačka:

Juha od povrća

N. Varga

D G D D G D
Ku-hat ka-nim ju - hu od po - vr - ča.
G D A7 D
Za - to do-bro po - vr - če ku - pit i-dem ja.

Govoriti u ritmu:

Krumpir ovde sad stoji, krumpir hodi s manom ti!
Mrkva ovde sad stoji, mrkva hodi s manom ti!
Luk ovde sad stoji, luk hodi s manom ti!
Grah ovde sad stoji, grah hodi s manom ti!
Celer ovde sad stoji, celer hodi s manom ti!
Peršin ovde sad stoji, peršin hodi s manom ti!
Brokoli ovde sad stoji, brokoli hodi s manom ti!
Kolerabi ovde sad stoji, kolerabi hodi s manom ti!
Zelje ovde sad stoji, zelje hodi s manom ti!

Svakomu ditetu obisimo jednu karticu oko vrata. Na kartici se vidi jedno sadje ili povrće. Prvo dite dostane košaricu u ruku. Onda počnemo jačiti. Ono sadje ili povrće, ko/koje se govori u ritmu, daje prvomu ditetu ruku i ide s njim. Jačimo dokle je prvo dite pobralo svu dicu.

Salata od sadja

N. Varga

D G D D G D
Sa-dov-nu sa - la - tu na - či - nit ču si ja.
G D A7 D
Za - to mo-ram sve - ga ku - pit ja.

Govoriti u ritmu:

Hruška jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Jabuka jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Sliva jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Grožje jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Jagoda jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Črišnja jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Orandža jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Mandarina jako lipa si, zato hodi s manom ti!
Kivi jako lipa si, zato hodi s manom ti!



Igre:

Zdravo – Nezdravo

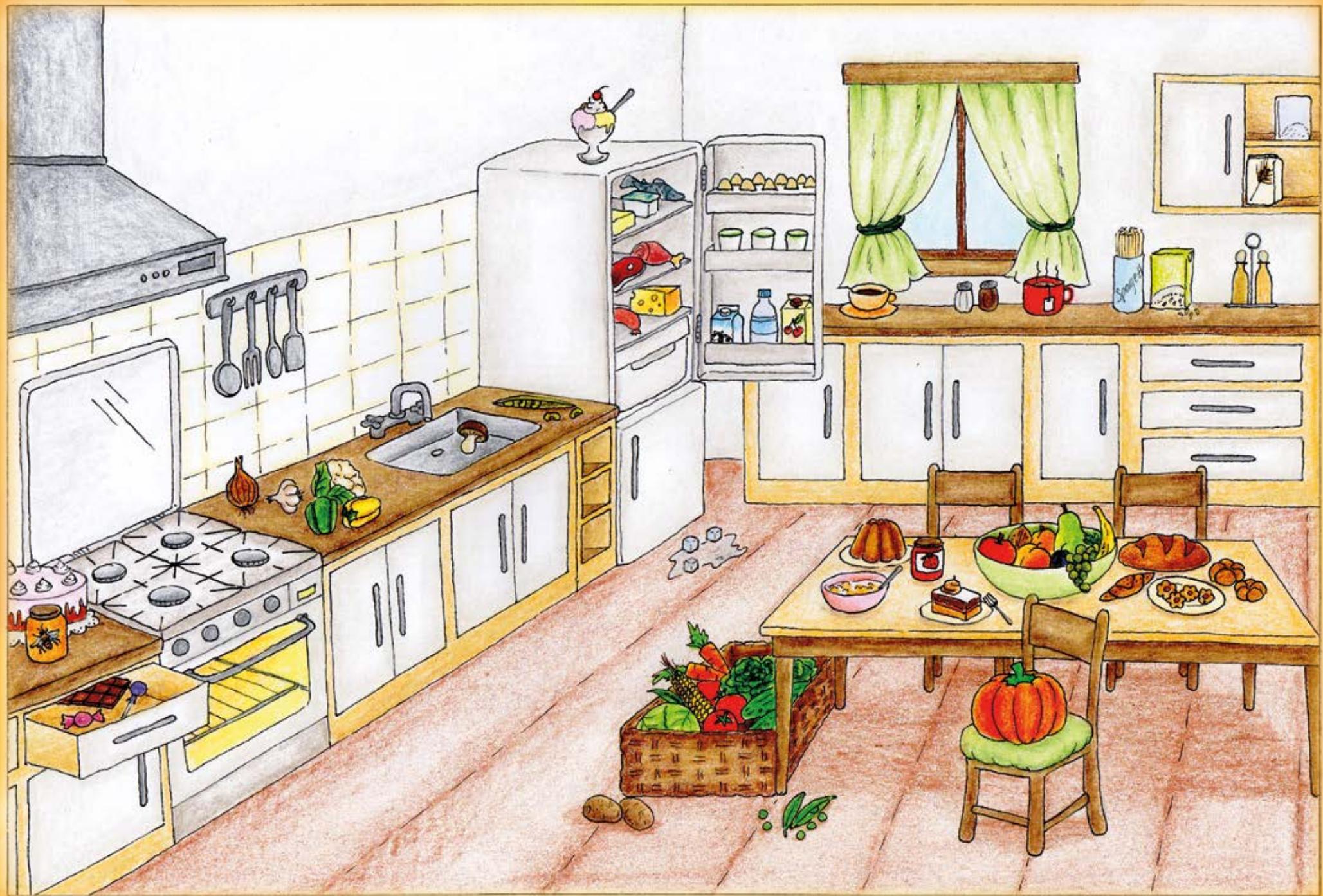
U sredini ležu dva obrazi – jedan zeleni obraz se smije, a črlnjeni obraz gleda tužno. U vrići imamo kartice, na ki/koji se vidi različno jilo. Svako dite smi po redu vlić jednu karticu. Pri svakoj kartici imenuje dite to jilo i skupa odlučimo, je li je zdravo ili nezdravo. Odgovarajućemu obrazu vrže dite svoju karticu.

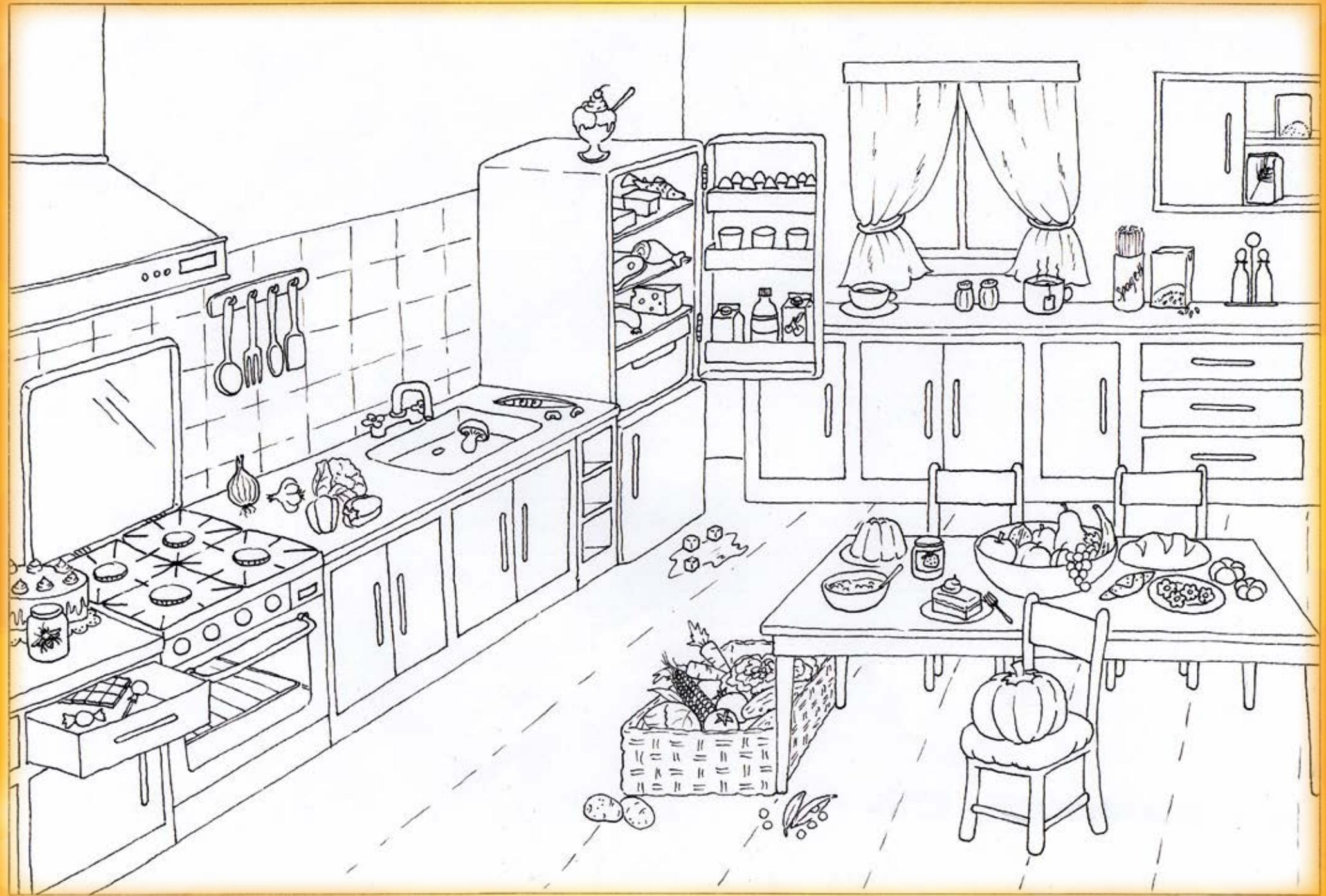


Pobadnuti/Popipati jilo

Jedno dite smi oči zapriti. U jednu torbicu vržemo jedno jilo. Na strani torbice su zarizane dvi škulje/luknje. Dite smi oči otpriti i zagrabiti u torbicu. Onda neka dite pobadne/popipa u torbicu i neka uganja, ko/koje jilo je u torbici i je neka imenuje pravo jilo. Drugo dite je na redu.

„Torbica povi mi ti, ča/što sve imaš u sebi!“





Rječnik:

Išci ovo na sliki!

hladilnik – der Kühlschrank

mliko – die Milch

jaje/jaja – das Ei/die Eier

sir – der Käse

kobasica – die Wurst

šunka – der Schinken

meso – das Fleisch

riba – der Fisch

jogurt – das Joghurt

sir/žumenje/turov – der Topfen

smetena/vrhنجe – der Sauerrahm

putor/maslac – die Butter

šlag/slatko vrhnje – der Schlagobers

voda – das Wasser

sok – der Saft

sladoled – das Speiseeis

led – das Eis

kockica/kockice led - der Eiszügel/
die Eiszügel

zdjela – die Schüssel

jabuka – der Apfel

hruška – die Birne

groze – die Weintrauben

banana – die Banane

sliva – die Zwetschke

orih – die Nuss

briskva – der Pfirsich

marelica – die Marille

ormarić u viježi/kuhinji - Küchenkasten

rizanac/rizanci – die Nudel/die Nudeln

riža – der Reis

muka – das Mehl

cukor – der Zucker

sol – das Salz

papar – das Pfeffer

ulje – das Öl

ocat – der Essig

čaj – der Tee

kava – der Kaffee

lekar/marmelada – die Marmelade

keks/keksi – der Keks/die Kekse

cukrić – das Zuckerl

čokolada – die Schokolade

lizalica/lizalo – der Schlecker

müsli – das Müsli

med – der Honig

kruh – das Brot

žemlja – die Semmel

pecivo – die Mehlspeise

kolač – der Kuchen

torta – die Torte

krumpir – die Kartoffel

luk – die Zwiebel

česan – der Knoblauch

mrkva – die Karotte

salata – der Salat

paprika – der Paprika

ugorak – die Gurke

paradajz – die Tomate

kukuruz – der Mais

grah/fržon – die Bohne

grah/čičorka/grašak – die Erbse

zelje – das Kraut

buča/tikva – der Kürbis

karfiol – der Karfiol

vrganj/vrganji, gliva/glive – der Pilz/die Pilze

Jačka:

Dobro račenje

m.: S. Janetzko
t.: S. Mühlgaszner
N. Varga

1. Šu - bi - du - bi - du, ja - ko gla - dni smo.

Lon - ci su na sto - lu. Svi za - ja - či - mo.

Pru - ži - mo si ru - ke, kad pri - pra - vno je.

Do - bro, do - bro ra - - če - nje!

1. Šubidubidu, jako gladni smo.
Lonci su na stolu. Svi zajačimo.
Pružimo si ruke, kad pripravno je.
Dobro, dobro račenje.

2. Šubidubidu, jako gladni smo.
Pladnji su na stolu. Svi zajačimo.
Pružimo si ruke, kad pripravno je.
Dobro, dobro račenje.

Pjesmica pred jilom

Wir reichen uns die Hände nach guter alter Sitt'
und wünschen uns zum Essen recht guten Appetit!

Pružimo si ruke, jer pripravno je.
Željimo za objed, dobro račenje.

Dobro račenje!
Dobar tek!

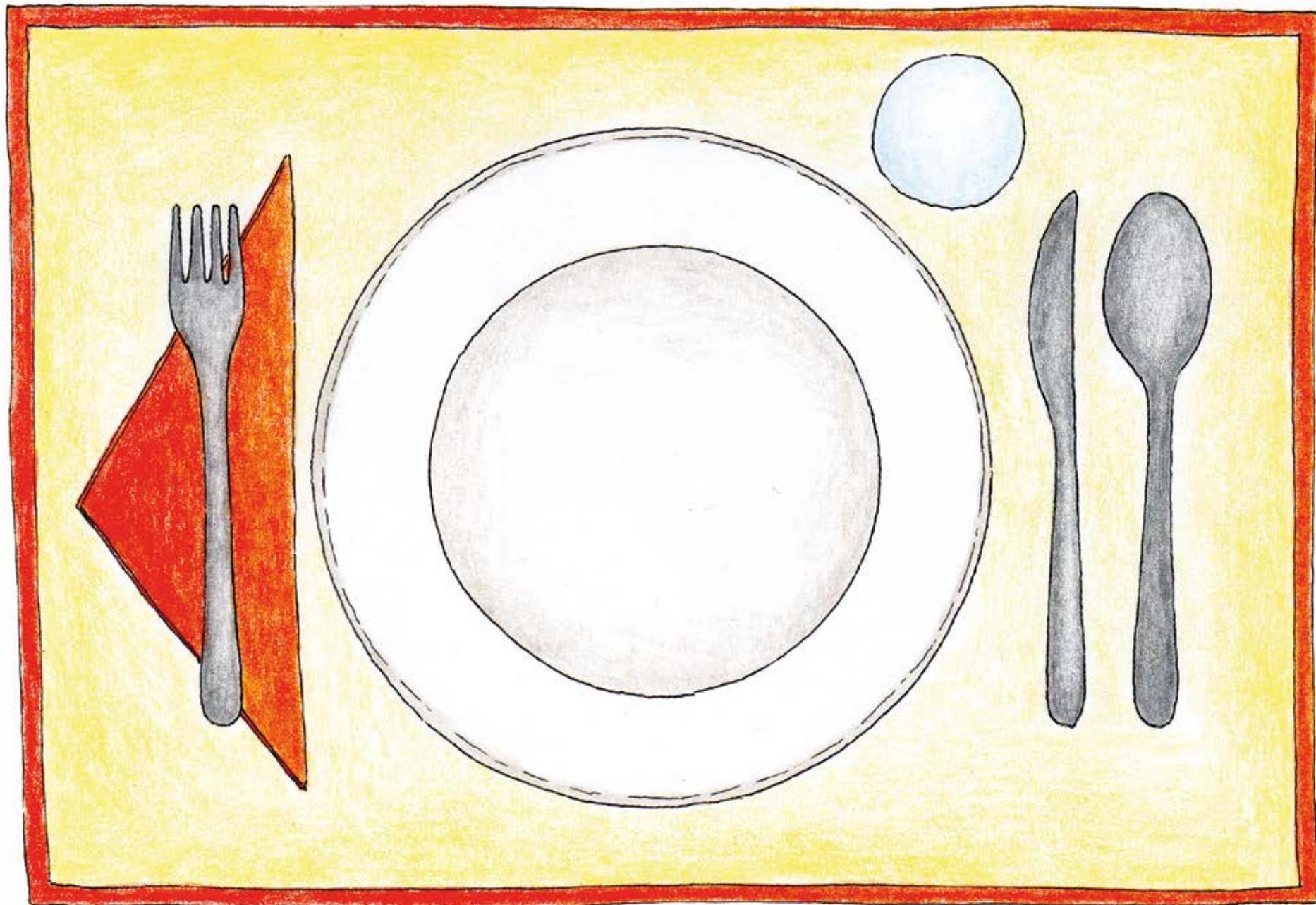
Guten Appetit!

Hvala, jako dobro je bilo!

Danke, es war sehr gut!

Tip! Svako dite si napravi svoj set za stol. Ova podloga je primjer, kako vaš set more izgledati. Svako dite smi set pofarbatiti po svojoj volji. Znak diteta, koga/kojega ima u grupi, se more isto namoljati ili nalipiti. A na zadnje se set još laminira.

pladanj/tanjir staklo servijeta
žlica nož
vilice mala žlica/žlićica



Jačka:

Zube čistit

t: A. Bencsics

G G C G G C G
 Zu - be či - stit, zu - be či - stit, sva - ki dan, sva - ki dan,
 on-da te bit zu - bi, on-da te bit zu - bi, zdra - vi svi, zdra - vi svil!

Zube čistit, zube čistit,
svaki dan, svaki dan,
onda te bit zubi, onda te bit zubi,
zdravi svi, zdravi svi!



kefa



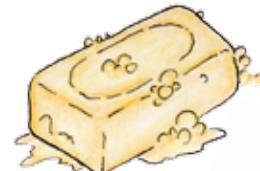
zub/zubi



šćetica/kefica za zube



usta



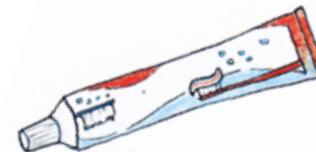
sapun



češalj



ručník/obrisač

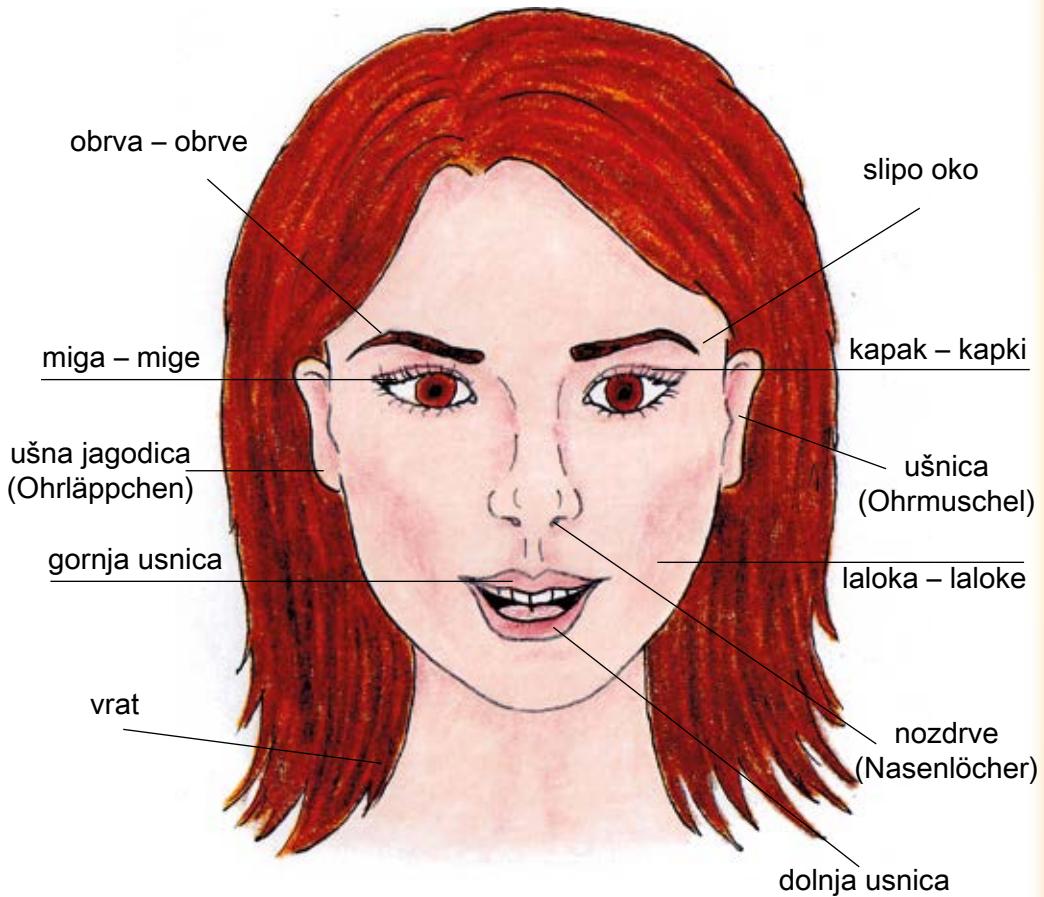
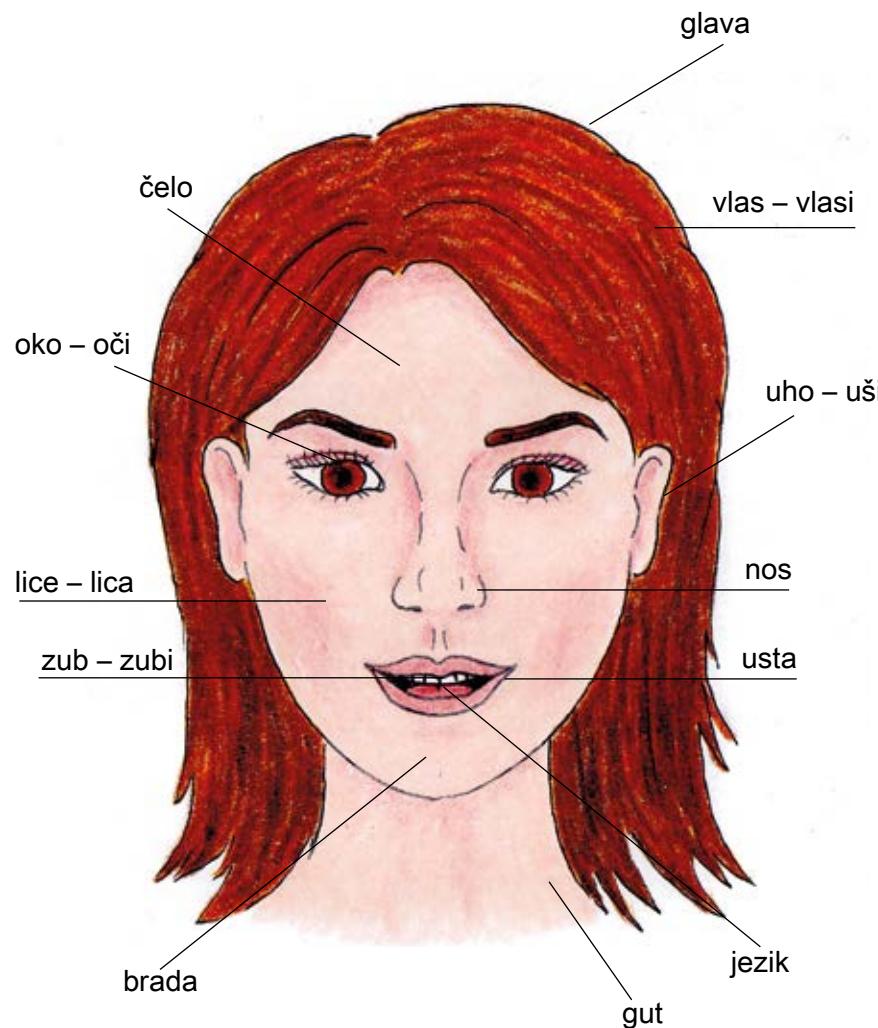


pasta za zube



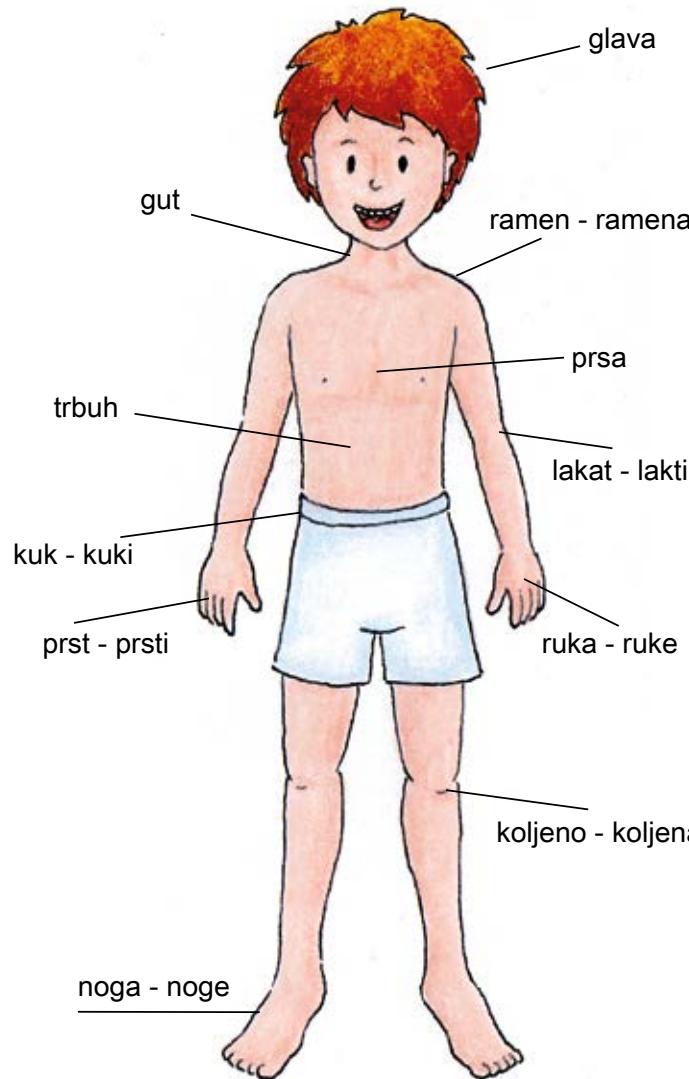
pehar

Naša glava

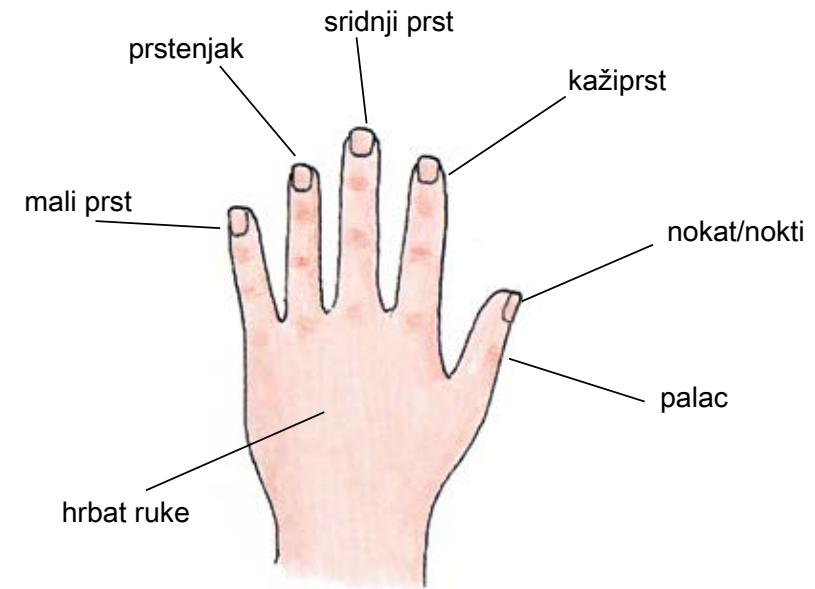


Naše tijelo

hrbat – der Rücken
 zadnjica – der Hintern
 križa – das Kreuz
 lopatica- das Schulterblatt
 hrptenjača – die Wirbelsäule



palac – der Daumen
 kažiprst – der Zeigefinger
 sridnji prst – der Mittelfinger
 prstenjak – der Ringfinger
 mali prst – der kleine Finger
 dlan - die Handfläche
 šaka – die Faust
 hrbat ruke - Handrücken
 nokat – der Nagel
 nokti – die Nägel



palac – die Zehe
 paoci – die Zehen
 potplat – die Sohle
 peta – die Ferse
 priglavak – der Fußrirst
 oštra kost – das Schienbein
 list – die Wade



Igra kretanjem:

Stani se! Sedi se!

Dica sidu u krugu na stolci. Odgojitelj/ica daje samo hrvatski nalog. Dica moraju pravo i brzo reagirati. Ako dica naloge jur dobro znaju, se nalogi govoru brže.

Dite ko/koje na zadnje ispunji nalog, je vani. Nalogi se dalje daju, dokle samo jedno dite ostane. Ono dite je dobilo. Tip! Na početku se zamu samo 3 nalogi. A kasnije se moru drugi nalogi dodati.



Stani se! – Steh' auf!
Sedi se! – Setz' dich!
Leži se! – Leg' dich hin!
Čučni se! – Geh' in die Hocke!
Poklekni se! – Knie dich hin!

Stani na stolac! – Steig' auf den Sessel!
Poklekni se na stolac! – Knie dich auf den Sessel!
Stoj na jednoj nogi! – Steh' auf einem Bein!
Stoj na paoci! – Steh' auf den Zehen!
Skoči/Skokni od stolca! – Hüpfe vom Sessel!
Leži se na tlo! – Leg' dich auf den Boden!
Sedi se na tlo! - Setz' dich auf den Boden!



Jačka s kretanjem:

Mi smo dica vesela

usmeno predana

F C F C F
 1. Mi smo di - ca ve - se - la, ra - do bi se i - gra - la,
 B F B F
 al' ne - zna - mo ča, po - ka - ži nam ti Lu - ka,
 C F B F
 ča če - mo se i - gra - ti, po - ka - ži nam ti Lu - ka,
 C F F C F
 ča če - mo se i - gra - ti. Svi či - ni - te ka - o ja, to me ja - ko za-bav - lja.
 Svi či - ni - mo ka - o ti, to nas ja - ko ve - se - li.



1. Mi smo dica vesela, rado bi se igrala,
al' neznamo ča/što, pokaži nam ti Luka,
ča/što ćemo se igrati, pokaži nam ti Luka,
ča/što ćemo se igrati.
Svi činite kao ja, to me jako zabavlja.
Svi činimo kao ti, to nas jako veseli.

Dica stoju u kolu i jaču jačku. Kad se jači ime, stupi
to dite u sredinu. Dite jači: „Svi činite kao ja, to me
jako zabavlja!“ Pri tom pokaže dite, kako se neka
sva dica gibaju. Onda jaču i se gibaju svi skupa:
„Svi činimo kao ti, to nas jako veseli.“

Kartice za gibanje – Bewegungskärtchen

Ove kartice se moru hasnovati pri svakidanjem djelu u grupi. Gibaj se!



smijati se – jadati se

Misli na nešto lipoga i nasmij se! Gledaj škuro, stisni šake skupa i jadaj se!



opica

Načinji šake i bubaj si na prsni koš!



kišobran

Udahni i otvori svoje ruke kao kišobran!
Izdahni i pusti ruke opet doli!



trgati jabuke

Zdigni ruke u višinu i grabi „jabuke“ jednoč livom rukom, onda desnom rukom!



stablo

Stoj na jednoj nogi!
Drugom nogom si stani na priglavak (Fußrist)!
Daj dlane skupa i digni je prik glave! Teže je, ako nogu postaviš ne samo na priglavak, nego sve više na nogu.



mačka – konj

Načinji puklju kot mačka i gledaj doli! Onda načinji hrbat kot konj i gledaj gori!



golja/roda/štrok

Stoj na jednoj nogi i raširi ruke na stran! Ako dobro stojiš, zatvori oči!



puzi – puzi

Protegni noge, prigni se i vrzi ruke na koljena! Sada puzu prsti kao kebar po nogu doli do paocev i opet gori!

Govori ovako:
„Puzi doli, doli, ...!“
„Puzi gori, gori, ...!“

Kartice za gibanje – Bewegungskärtchen

Ove kartice se moru hasnovati pri svakidanjem djelu u grupi. Gibaj se!



orijaš – patuljak

Postavi se na palce i protegni ruke prik glave, tako da si jako velik/-a! Onda se čučni i budi tako mali/-a kao patuljak!



prsti tancaju

Palac pobadne/dotakne po redu jedan prst za drugim! Govori ovako: „Jedan, dva, tri, četiri!“ Ako znaš ovu vježbu dobro, onda pobadni i broji ovako: 1,2,3,4 – 4,3,2,1!



biciklanje

Sedi se na stolac i biciklaj nogami u zraku!



šeraf

Sedi se na najprnji nugao stolca i prekriži prste! Lakti su na višini od ramena. Sad se obrni jednoč na livu stran, a onda na desnu stran! Govori ovako: „Livo! Desno!“



škare

Sidi ravno na stolcu i drži se rukami na strani stolca! Zdigni noge ravno i prekriži je kao škare! Jednoč zgora, jednoč zdola!



povodja

Sedi se na najprnji nugao stolca i drži se rukami na strani stolca! Sad digni noge u zrak i broji polahko do pet! Govori ovako: „Jedan, dva, tri, četiri, pet!“



simo – tamo

Prekriži ruke za vratom! Sad neka dotakne livi lakan desno koljeno. Onda dotakne desni lakan livo koljeno. Govori ovako: „Simo - tamo!“



nos i uho

Drži jednom rukom svoj nos, a drugom rukom prekriženo svoje uho! Onda minjaj ruke – druga ruka drži nos, a opet druga, ostala ruka drži drugo uho.

